

23.11.2022

PALOKUNTATOIMIKUNNAN KOKOUS 5/2022

Aika: Keskiviikkona 23.11.2022 klo 17:30 – 18:57.

Paikka: Etäkokous, Teams

Osallistujat:

Jäsen	Varajäsen
Jarkko Heikkilä	Mika Kärkkäinen
Tero Kuittinen	Jani Björn
Ari Jylhäsalu	Marko Pousi
Marika Metsä-Tokila	Petri Haanpää
Jussi Lång	Kirsi Hämäläinen
Marjo Matikka	Juho Luukko
Torbjörn Lindström	Sabina Holopainen

Puheenjohtaja	Varapuheenjohtaja
Kai Vainio	

Punaisella merkityt henkilöt eivät osallistuneet kokoukseen.

Käsiteltävät asiat

1. Kokouksen avaus ja kokoukseen osallistujat

Palokuntatoimikunnan toimintaohjeen mukaisesti kokous on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään neljä jäsentä tai varajäsentä osallistuvat kokoukseen.

PE: Todetaan kokouksen osallistujat ja päätösvaltaisuus.

Päätös: Todettiin kokouksen osallistujat ja päätösvaltaisuus.

2. Kokouksen esityslistan hyväksyminen

PE: Hyväksytään kokouksen esityslista.

Päätös: Hyväksyttiin kokouksen esityslista.

3. Sopimuspalokuntaviikko -hanke

Sopimuspalokuntien elinvoimaisuuden kehittäminen harva-alueilla-hankkeen yhtenä osana järjestettiin Sopimuspalokuntaviikko 2022. Viikkoon osallistui 134 sopimuspalokuntaa ja webinaareihin 243 henkilöä. Viikko tavoitti (osallistui tapahtumiin tai tutustui

toimintaan sosiaalisessa mediassa): 0–6-vuotiaita 291 henkilöä, 7–17-vuotiaita 4 630 henkilöä, 18–64-vuotiaita 7 783 henkilöä ja yli 65-vuotiaita 4 392 henkilöä.

SPEK, SSPL ja SPPL piti yhdessä hankkeen ohjausryhmän kanssa palaverin 11.10.2022, jossa käsiteltiin sopimuspalokuntaviikon mahdollista jatkoa. Palaverissa sovittiin yhteisesti, että SPEK lähtee valmistelemaan asiaa.

SPEK teki kyselyn sopimuspalokuntatoiminnan tunnettuudesta ja rekryointitarpeista
Kyselyn vastaajien mukaan palokuntatoiminnan tunnettuutta tulee lisätä, palokuntatoimintaan tarvitaan lisää henkilöitä, lisäksi tukea tunnettavuuden ja vetovoiman lisäämiseen kaivataan. Vastaajat toivoivat yhteistä rekry-hanketta. Niin ikään vastaajien näkemysten mukaan Sopimushenkilöstön työnantajavastuiden jakautumisessa on suuria eroja. Kyselyn tulokset pelastuslaitoksittain ja pelastusliitoittain löydät [täältä](#). Tuloksia käytetään tarpeiden tunnistamiseksi ja rekryointikyvyn kehittämiseksi.

Mistä johtuu, että Suomessa asuvat henkilöt eivät hakeudu palokuntatoimintaan?

Onko kyse siitä, että ihmiset eivät tiedosta mahdollisuutta vai, että palokunta ei tarjoa mahdollisuutta vai, että pelastuslaitoksella ei ole resursseja vastaanottaa vai, että alueella ei asu riittävästi potentiaalisia henkilöitä?

PE Toimikunta antaa näkemyksensä mahdollisen hankkeen tarpeellisuudesta.

Päätös: Todettiin, että keskeisintä on kehittää palokuntien vastaanottovalmiuksia ja rekryointiprosesseja. Siten mm. tietynlaiselle rekryointikonsultaatiolle voisi olla tarve. Toiminnan tunnettuutta ja vetovoimaisuutta tulee lisätä. Mahdollisia vuosittaisia teemoja voisi niin ikään miettiä. Palokuntien järjestämien tapahtumien näkyvyyttä tulee lisätä. Kulttuurillisesti palokuntien tulisi keskittyä vahvemmin yksilöihin ja heidän tarpeisiinsa, luoden osallistumisen paikkoja ja edellytyksiä kehittymiselle. Palokuntien tulee tarjota osallistumisen paikkoja monenlaisille osaajille. Pelkääntään savusukelluskykyisten henkilöiden rekryointiin keskittyminen ei nähdä hyväksi. Toimikunta näkee asian tärkeänä ja edistettävänä.

4. Työryhmien kokoonpanot 2023

Työryhmiin kuuluu puheenjohtaja ja tarvittava määrä asiantuntijajäseniä. Palokuntatoimikunta nimeää harrastus- ja palvelutyöryhmien puheenjohtajat keskuudestaan vuosittain ja kutsuu asiantuntijajäsenet pelastusliittoja kuultuaan. Harrastustyöryhmän puheenjohtajana on vuonna 2022 toiminut Torbjörn Lindström ja palvelutyöryhmän puheenjohtajana Ari Jylhäsalu. Työryhmät valitsevat varapuheenjohtajat keskuudestaan vuosittain.

Harrastustyöryhmä esittää vuoden 2023 kokoonpanokseen seuraavia henkilöitä:

Juho-Jussi Heinäaho	Laura Pessa
Irja Viinikainen	Joonas Nieminen
Tapio Tuohiniemi	Erkki Lehtonen
Matti Lehtonen	Kirsi Peltonen
Anni Niva	

Palvelutyöryhmä esittää vuoden 2023 kokoonpanokseen seuraavia henkilöitä:

Sami Kangas	Jarkko Jääskeläinen
-------------	---------------------

Jari Hämäläinen
Heini Kontsas
Heikki Suomalainen
Maarit Alakoski

Sakari Aalto

Palvelutyöryhmä täydentää esitystään yhdellä naispuolisella ja yhdellä miespuolisella henkilöllä seuraavaan palokuntatoimikunnan kokoukseen mennessä.

PE Toimikunta vahvistaa työryhmien kokoonpanot ja valitsee työryhmille puheenjohtajat toimikunnan jäsenistä.

Päätös: Vahvistettiin työryhmien kokoonpanot vuodelle 2023 esityksen mukaisesti. Harrastustyöryhmän puheenjohtajaksi valittiin Torbjörn Lindström ja palvelutyöryhmän puheenjohtajaksi Ari Jylhäsalonen vuodeksi 2023.

5. Palokuntatoiminnan nimikkeiden yhdenmukaistaminen sekä muuttaminen sukupuolineutraaleiksi

Sisäministeriön pelastusosasto pyysi vuoden alkupuoliskolla lausuntoa valmistelemistaan pelastustoimen virkanimikkeistä, tavoitteena yhdenmukaistaa ja muuttaa nimikkeet sukupuolineutraaleiksi. SPEK antoi oman lausuntonsa asiaan 31.3.2022. Lausunnossaan SPEK totesi, että uudistaminen tulisi valmistella laajempaan kokonaisuuteen, huomioiden mm. tutkinto- ja tehtävänimikkeet. Terminologia olisi hyvä sovitaa myös kaksikielisyyden ja kansainvälisen terminologian mukaan. Yleisesti ottaen nimikkeissä tulisi pyrkiä yhdenmukaistamiseen. Nimikkeiden tulisi olla organisaatioriippumattomia ja tehtävää kuvaavia. Täten esimerkiksi pelastaja-termin käyttöönottamista tulisi harkita yleisesti kuvaamaan pelastustoimintaan osallistuvaa henkilöstöä. Yleistermiin voitaisiin lisätä tarvittaessa etuliitteet: vapaaehtoinen pelastaja, osa-aikainen pelastaja, pelastaja. Ryhmänjohtaja ja esitykseen mukainen ylipelastaja -nimikkeet tulisi niin ikään yhdistää.

Työ on annettu Sisäministeriön pelastusosaston nimeämälle tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöryhmälle edelleen valmisteltavaksi. Tavoitteena on valmistella työryhmän esitys vielä tämän vuoden puolella. Työryhmän työssä on osoittautunut haasteelliseksi nimikkeiden ruotsinkieliset versiot.

Palokuntatoiminnassa on käytössä mm. seuraavat maskuliiniset ja tietyllä tavalla myös ikään viittaavat nimikkeet: Nuorempi sammutusmies, sammutusmies, vanhempi sammutusmies. Työryhmän työssä on esiintynyt mm. sopimuspelastajan nimike, joka voisi soveltaa palokuntatoiminnassa käytettäväksi nimikkeeksi.

PE Toimikunta valmistelee esityksensä palokuntatoiminnassa käytössä olevien nimikkeiden muuttamista sukupuolineutraaleiksi, huomioiden myös ikään liittyvät seikat.

Päätös: Todettiin, että toiminnan tunnettuuden kannalta tulisi pyrkiä yhteisiin nimikkeisiin. Vakiintuneiden nimikkeiden muuttaminen vie aikaa. Nimikkeiden muuttaminen vaatii laajaa keskustelua ja riittävää valmistelua.

Asiaan palataan työryhmän esityksen jälkeen.

6. Tiedotettavat asiat

Palokunta 2.0 – tiedolla johtaminen -kiertue pelastuslaitoksille ja pelastusliitoille ja niiden jäsenpalokunnille

Kiertue alkoi Turusta ja jatkuu joulukuun puoleenväliin saakka. Pelastuslaitosten vastuuhenkilöt ovat ilmoittautuneet hyvin päivätapaamisiin. Palokuntien ilmoittautuminen on ollut vähäistä. Lisätietoa kiertueesta [Palokuntaan.fi-sivuilla](https://www.palokuntaan.fi).

Toimikunnalle ja työryhmälle järjestetään oma tilaisuus Teamsillä tiistaina 17.1.2022 klo 17:30-19:30. Tilaisuudessa käydään läpi palokuntien toimintaohjelmalliset tavoitteet ja apuvälineet, HAKA-tilastojen hyödyntäminen toiminnan suunnittelun, seurannan ja arvioinnin apuna, HAKA 2.0. henkilökohtaisten kyvykkyyksien arviointi ja altistumisten seuranta, harjoitussuunnitelmapankki: harjoitukset.spek.fi ja alueellisten koulutuspäälliköiden verkosto.

Palokuntatoiminnan sosiaalisten ja yhteiskunnallisten hyötyjen SROI-arviointi

Hankkeen tavoitteena on tunnistaa tekijät, joita tulee vahvistaa hyvien vaikutusten aikaansaamiseksi ja ylläpitämiseksi, havaita kehittämistä vaativia toimintoja, prosesseja ja kohde- ja sidosryhmien motivaatiotekijöitä, parantaa toimintojen (esim. palokuntakoulutus) vaikuttavuutta sekä tunnistaa myös uusia tehtäviä ja kohderyhmiä, mihin ja kenen kanssa palokunnat voisivat osallistua ja lisätä palokuntatoiminnan suorituskykyä eli sen tuottamien palveluiden laatua ja saatavuutta, mukautumista toimintaympäristön muutokseen sekä toimintaan osallistuvien henkilöiden motivointia tuomalla esiin näkymättömiä tai piilossa olevia hyötyjä.

7. Muut esille tulevat asiat

Muita esille tulevia asioita ei ollut.

8. Kokouksen päättäminen ja seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään kokousaikataulun mukaisesti etäkokouksena keskiviikkona 11.1.2023 klo 17:30.

Edellisessä kokouksessa hyväksytyn kokousaikataulun mukaisesti vuoden 2023 kolmas kokous päätettiin pitää keskiviikkona 12.4.2023 Ajankohta sattuu pääsiäisviikolle. Tämän takia kokous siirretään pidettäväksi 19.4.2023.

Puheenjohtaja kiitti toimikunnan jäseniä kuluneesta vuodesta, todeten, että toimikunnan työ tukee palokuntatoiminnan kehittämistä Suomessa. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 18:57.